

Furgadors de memòries invisibles

per Francesc Massip

D'ençà "Cuaderno de Campo" (Grec 2018) aquell fascinant recorregut per l'exbarri de barraques Can Valero a les falces de Montjuïc (avui Jardí Botànic), esperava l'ocasió de reveure aquest estimulant equip que formen Shaday Larios i Jomi Oligor, dos artistes de la minúcia i el detall, capaços de fer visible el silenci. Per això he fet l'esforç d'apropar-me al Festival Temporada Alta gironí per assistir a aquesta exquisida joia anomenada "La melancolía del turista".

En les societats preindustrials el viatge era una experiència de vida de profunda alenada. L'*homo viator* medieval, que empenia llargues peregrinacions a Roma, a Santiago o allà on fóra, era un viatger implicat existencialment amb l'objecte del desplaçament, a les antípodes de l'actual turista, ésser indolent que es mou per omplir sense compromís el seu temps de vacança.

El tàndem Larios & Oligor, veritables detectius d'objectes, són capaços d'auscultar les traces invisibles que bateguen rere un paisatge, una ciutat, un barri perifèric.

L'espectacle és el resultat d'una anada a Acapulco, que ja ha deixat de ser el destí turístic paradisiac dels mexicans, convertida la ciutat en capital del narcotràfic, abandonada pels estiuejants d'avior, amb els hotels de luxe que s'esmicolen, i l'atracció per excel·lència que ja només habita en el record. El vertiginós vol del musculós "clavadista" d'Acapuco (jo n'he vist, a Mazatlán, sense l'alçada vertiginosa de La Quebrada) ha deixat de ratllar l'espadat ans de clavar-se al mar en una caiguda de 35 metres a més de cent quilòmetres per hora.

Ja no queden ni postals: primer perquè ja no se n'escriuen (jo encara en vaig dipositar l'última a l'única bústia de Comala que, evidentment, com feia suposar Juan Rufo, mai no va arribar a destí); segon perquè ben just si queden quioscs on exhibir-les i, finalment, perquè ja no hi ha gairebé ningú per contemplar els "clavados" acrobàtics. L'ara hinòspita Acapulco ha escopit el turista i ha exiliat el paisatge en una decadència que inventaria les absències.

També s'explica una altra anada a L'Havana, al rescat de Guillermina, que es venia als fotògrafs per posar tot fumant un havà (o fingint-ho). Ara li roben la imatge i en mercadegen a les seves esquenes.

Un espectacle delicat i minuciós, a la recerca d'objectes-document, d'estris vivaços, de materials i d'artefactes que empenyen la imaginació a transitar mons inconeguts. Una delicadesa...